

Sygn. akt V CZ 35/07

POSTANOWIENIE

Dnia 15 maja 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa "C." Sp. z o.o.

przeciwko Gminie D.

i z powództwa wzajemnego Gminy D.

przeciwko "C." Sp. z o.o.

o zapłatę i ustalenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 maja 2007 r.,

zażalenia strony pozwanej - powódki wzajemnej

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 14 grudnia 2006 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie i zasądza od pozwanej - powódki wzajemnej na rzecz strony powodowej - pozwanej wzajemnej kwotę 1.800 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 14.12.2006 r. odrzucił apelację pozwanej i powódki wzajemnej Gminy D. w części obejmującej zaskarżenie wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 5.05.2006 r. w odniesieniu do orzeczenia o oddaleniu powództwa wzajemnego. Sąd ten wskazał, że Gmina D. wnosząc apelację opłaciła to pismo jedynie w zakresie zaskarżającym uwzględnione powództwo główne, zaś nie uiściła opłaty w zakresie zaskarżającym oddalone powództwo wzajemne. Z tego względu apelacja odnosząca się do tej części rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego podlegała odrzuceniu na podstawie art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.

Postanowienie to zaskarżyła Gmina D., jako pozwana i powódka wzajemna, domagając się jego uchylenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wyrokiem z dnia 5.05.2006 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanej – powódki wzajemnej Gminy D. na rzecz powódki – pozwanej wzajemnej „C.” spółki z o.o. kwotę 7.054.389,86 zł z odsetkami (pkt 1), w pozostałej części powództwo główne oddalił (pkt 2), oddalił w całości powództwo wzajemne (pkt 3) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt 4 i 5). Powództwo wzajemne, które zostało w całości oddalone obejmowało: ustalenie nieważności umowy, której wartość została określona na 124.154.440 zł (k. 1298) oraz roszczenie pieniężne o zapłatę kwoty 16.511.376.94 zł.

Gmina D. wniosła apelację od tego wyroku skarżąc rozstrzygnięcie o uwzględnieniu powództwa głównego (pkt 1) oraz o oddaleniu w całości powództwa wzajemnego (pkt 3), a jej pełnomocnik uiścił opłatę sądową w kwocie 100.000 zł. Na rozprawie w dniu 14.12.2006 r. na pytanie przewodniczącego składu orzekającego pełnomocnik Gminy oświadczył, że uiszczona kwota 100.000 zł stanowi opłatę od apelacji w zakresie zaskarżenia rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego o uwzględnieniu powództwa głównego. W tej sytuacji procesowej Sąd Apelacyjny podjął kwestionowane zażaleniem postanowienie o odrzuceniu apelacji

w części obejmującej zaskarżenie wyroku sądu I instancji odnośnie do oddalenia powództwa wzajemnego, gdyż nie zostało ono opłacone.

To rozstrzygnięcie – wbrew zarzutom podniesionym w zażaleniu – jest oczywiście uzasadnione i jest wynikiem prawidłowego zastosowania zarówno przepisów ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), jak i przepisów kodeksu postępowania cywilnego, zgodnie z art. 8 ust. 1 tej ustawy. Punktem wyjścia winien być art. 204 § 1 i 3 k.p.c. Zgodnie z tymi przepisami powództwo wzajemne można wytoczyć bądź w odpowiedzi na pozew, bądź oddzielnie, nie później jednak niż na pierwszej rozprawie, albo w sprzeciwie od wyroku zaocznego (§ 1), przy czym przepisy dotyczące pozwu stosuje się odpowiednio do pozwu wzajemnego (§ 3). To ostatnie postanowienie oznacza, że także przepisy o opłatach sądowych dotyczące pozwu stosuje się do pozwu wzajemnego. W konsekwencji w art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych wyraźnie stwierdzono, że opłacie podlegają pozew i pozew wzajemny przy uwzględnieniu treści art. 204 § 1 k.p.c., iż powództwo wzajemne można wytoczyć oddzielnie (wówczas będzie to odrębne pismo) bądź w odpowiedzi na pozew (wówczas pismem będzie odpowiedź na pozew, w którym zamieści się powództwo wzajemne podlegające opłacie sądowej) bądź wreszcie w sprzeciwie od wyroku zaocznego (wówczas opłacie będzie podlegał osobno sprzeciw od wyroku zaocznego zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz osobno pozew wzajemny zamieszczony w piśmie zawierającym sprzeciw od wyroku zaocznego – zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 1 cyt. ustawy o kosztach). Ta sama reguła dotyczy apelacji, skargi kasacyjnej bądź skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądowego. Jeżeli w tych środkach zaskarżenia kwestionuje się rozstrzygnięcie o powództwie głównym i powództwie wzajemnym, to wartość przedmiotu zaskarżenia ustala się osobno dla każdego z tych powództw. Takie stanowisko w kwestii dopuszczalności kasacji zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25.11.1998 r. II CZ 120/98 (Wokanda 199, nr 2, s. 8) stwierdzając, że o dopuszczalności kasacji w świetle art. 393 pkt 1 k.p.c. decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia – niezależnie od tego, czy chodzi o powództwo główne, czy wzajemne – osobno dla każdego z tych powództw. Nie ma oczywiście

żadnych podstaw, aby przyjąć inne stanowisko w odniesieniu do obowiązku uiszczenia opłaty sądowej i jej wysokości. Także w tym zakresie obowiązek uiszczenia opłaty sądowej i jej wysokość należy ustalać osobno dla powództwa głównego i powództwa wzajemnego, a w przypadku zaskarżenia apelacją rozstrzygnięcia sądu zarówno w odniesieniu do powództwa głównego, jak i powództwa wzajemnego, wartość przedmiotu zaskarżenia i związaną z tym opłatą sądową należy ustalić osobno dla obu tych powództw. Jeżeli powództwa te dotyczą praw majątkowych, to art. 13 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych należy odnieść osobno dla powództwa głównego i powództwa wzajemnego. W konsekwencji apelacja, w której kwestionuje się rozstrzygnięcie sądu I instancji w odniesieniu do powództwa głównego, jak i powództwa wzajemnego, podlega opłacie sądowej będącej sumą opłat obliczonych osobno od wartości przedmiotu zaskarżenia dla każdego z tych powództw. Ustalona w art. 13 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych minimalna i maksymalna wysokość opłaty sądowej stosuje się odrębnie dla tych powództw.

Z tych względów, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji.